

IX kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 89)

z dnia 13 października 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw unii Europejskiej (nr 89)

13 października 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Polaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się 18 października 2021 r.;

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Droga do zdrowej planety dla wszystkich. Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby (COM(2021) 400 – wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu;

III. informację o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2021) 564, 567, 571 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); COM(2021) 537, 545, 546, 548, 584 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); COM(2021) 544, 573, 575, C(2021) 6607, JOIN(2021) 24 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.);

IV. sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Wawrzyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Adam Guibourgé-Czetwertyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – dyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz**, **Joanna Heger**, **Agata Domańska** – z sekretariatu Komisji w BSM; **Marcin Fryźlewicz** – ekspert ds. legislacji i **Mirosław Gwiazdowicz** – specjalista ds. systemu gospodarczego z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, posłów do Parlamentu Europejskiego, ministrów, a także towarzyszące im osoby. Mają państwo porządek dzienny. Chciałbym poprosić Wysoką Komisję o wyrażenie zgody na to, żebyśmy zamienili kolejność rozpatrywania punktów dzisiejszego porządku obrad, czyli żeby punkt pierwszy był drugim, a punkt drugi będzie pierwszy, ponieważ pan minister Wawrzyk ma ważne spotkanie i prosił, żeby taką kolejność uwzględnić. Czy są w związku z tym jeszcze uwagi do porządku? Nie ma. Wobec tego stwierdzam, że porządek dzienny mamy przyjęty.

Przechodzimy do punktu drugiego, czyli w tym momencie już pierwszego – rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. komunikatu KE do PE... Przepraszam. Rozpatrzmy w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się 18 października 2021 r. W tym punkcie rząd jest reprezentowany przez pana ministra Piotra Wawrzyka, sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stosownej informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, wstępny porządek obrad posiedzenia Rady ds. Zagranicznych 18 października nie zawiera aktów legislacyjnych. Planowane jest podjęcie przez Radę dyskusji na temat sytuacji w Zatoce Perskiej, Partnerstwa Wschodniego, Etiopii oraz Nikaragui. W sprawach bieżących Polska zamierza podnieść w porozumieniu z Litwą i Łotwą kwestię sytuacji na granicy zewnętrznej UE z Białorusią. Jeżeli chodzi o kwestię pierwszą, czyli Zatokę Perską, to zwracam uwagę, że w czasie dyskusji będzie na pewno podniesiony aspekt wizyty wysokiego przedstawiciela UE ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w regionie, w czasie której odwiedził on Katar, państwo Zjednoczonych Emiratów Arabskich oraz Arabię Saudyjską. Polska wyrazi nadzieję na umocnienie w regionie odprężenia politycznego, między innymi na rozmowy saudyjsko-irańskie w Bagdadzie, zakończenie tzw. kryzysu katarskiego, ale także na przezwycięzenie pozostających wyzwań, czyli wojna w Jemenie i porozumienie nuklearne z Iranem. Polska opowiada się za zwiększonym zaangażowaniem UE w regionie i podkreśla rolę Stanów Zjednoczonych, dzięki którym ostatnio osiągnięto wymierne rezultaty w postaci normalizacji relacji między Izraelem a niektórymi państwami zatoki. W kontekście irańskiego programu jądrowego i umowy nuklearnej z Teheranem Polska jako obecny członek Rady Gubernatorów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej wyraża gotowość do ścisłej współpracy z pozostałymi państwami członkowskimi zasiadającymi w tym gremium.

Jeżeli chodzi o punkt drugi, czyli Partnerstwo Wschodnie, to Polska podkreśla strategiczne znaczenie polityki Partnerstwa Wschodniego i potrzebę jedności UE oraz silnego i widocznego jej zaangażowania w regionie. W kontekście przygotowań do szczytu Partnerstwa Wschodniego wyrażamy oczekiwanie, że nada on nową dynamikę temu projektowi oraz ramy współpracy na kolejne lata. W tym kontekście wyrażamy satysfakcję z treści opublikowanego w lipcu br. wspólnego dokumentu roboczego Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i Komisji Europejskiej zapowiadającego oparcie partnerstwa o trzy główne cele, czyli odporność, odbudowa po pandemii oraz reformy, co odpowiada potrzebom państw partnerskich.

W odniesieniu do deklaracji szczytu Polska wyraża oczekiwanie, że będzie to dokument zwięzły, ambitny i polityczny. W kontekście zawieszenia udziału Białorusi w Partnerstwie Wschodnim popieramy politykę pustego krzesła przy stole obrad jako symbol, że Białoruś jest nadal członkiem Partnerstwa Wschodniego, pomimo decyzji reżimu o czasowym zawieszeniu jej udziału w programie. Podkreślamy znaczenie zarówno współpracy dwustronnej UE z państwami Partnerstwa Wschodniego, jak i regularnych spotkań wielostronnych różnych szczebli politycznych i sektorowych w ramach Partnerstwa Wschodniego. Opowiadamy się za uwzględnieniem zróżnicowanego poziomu ambicji poszczególnych partnerów, przy zachowaniu Partnerstwa Wschodniego jako jednolitej polityki UE wobec wszystkich sześciu krajów. Istotnymi elementami dalszej współpracy są według Polski: po pierwsze, wzmocnienie sprawczości i decyzyjności państw partnerskich, w tym w ramach nowo powołanego formatu współpracy między Gruzją, Mołdawią i Ukrainą, czyli trzema krajami wdrażającymi umowę stowarzyszeniową, oraz osiągnięcie wymiernych korzyści dla obywateli państw partnerskich, w tym stopniowe zbliżanie gospodarek państw partnerskich do jednolitego rynku UE, wzmocniona polityka młodzieżowa oraz zwiększenie roli i decyzyjności społeczeństwa obywatelskiego. Polska

zwróci również uwagę na potrzebę podjęcia systematycznej dyskusji na temat wymiaru bezpieczeństwa w ramach Partnerstwa Wschodniego. Odniesie się także do swojej roli jako koordynatora przekazywania szczepionek dla państw Partnerstwa Wschodniego.

W trzecim punkcie, dotyczącym Etiopii, zwracamy uwagę na konieczność potępienia decyzji rządu Etiopii z 30 września tego roku o wydaleniu z kraju siedmiu urzędników Organizacji Narodów Zjednoczonych. Opowiadamy się za zdecydowanym poparciem UE dla ONZ w tym zakresie, który odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa w regionie, a także w dostarczaniu pomocy potrzebującym. Naszym zdaniem konieczne jest dalsze zaangażowanie UE i społeczności międzynarodowej na rzecz położenia kresu przemocy i zapobieżenia klęsce głodu na jeszcze większą skalę, ochrony życia, godności i zapewnienia podstawowych środków do życia ludności cywilnej w tym regionie. Należy również mieć stale na uwadze konieczność zachowania jedności i integralności terytorialnej Etiopii.

Polska jest gotowa do dyskusji na temat zastosowania wszystkich narzędzi, jakimi dysponuje Unia, w tym zachęt i środków restrykcyjnych, czyli sankcji, które mogłyby być pomocne w promowaniu długofalowego pokoju w prowincji Tigray. Opowiadamy się za podejściem etapowym, w pierwszej kolejności utrzymywaniem otwartych kanałów komunikacji i zachęcaniem stron konfliktu do dialogu narodowego, w tym utrzymaniem gotowości do sankcji i wzmocnionym wsparciem Unii dla ludności cywilnej. W tym kontekście oczekujemy na wspólny raport biura wysokiego komisarza Narodów Zjednoczonych ds. człowieka oraz etiopskiej Komisji Praw Człowieka, który ma zostać opublikowany 1 listopada. Należy przy tym uważnie monitorować stanowisko i zaangażowanie Rosji i Chin w regionie, ponieważ te państwa mogą wykorzystywać sytuację w Etiopii do wzmocnienia swoich wpływów.

Jeżeli chodzi o Nikaragwę, to Polska wraz z całą UE z niepokojem obserwuje zaostrzający się kryzys polityczno-społeczny w tym kraju. Ostatnie działania prezydenta Daniela Ortegi udowadniają, że łamiąc prawa człowieka i zasady praworządności, będzie on dążył do zapewnienia sobie kolejnej, czwartej kadencji. Rozpoczęta we wrześniu kampania przed wyborami prezydenckimi i parlamentarnymi, zaplanowanymi na 7 listopada, nie spełnia podstawowych norm, podstawowych zasad demokratycznych przewidzianych dla tego rodzaju procesu. Kontrowersyjna reforma prawa wyborczego arbitralnie wykluczyła wielu kandydatów. Siedmiu kontrkandydatów obecnego prezydenta przebywa w więzieniu. Niezależne media zostały uciszone, nie ma zatem szans na demokratyczne wybory. W wypracowaniu dalszej strategii kluczowa będzie jedność Unii oraz współpraca z pozostałymi partnerami, w tym USA, Kanadą i organizacjami regionalnymi. Ewentualne dalsze restrykcje powinny dotyczyć wyłącznie przedstawicieli reżimu i chronić najbardziej wrażliwe grupy społeczne.

W kontekście Białorusi zwracamy uwagę, że kryzys migracyjny został sztucznie i intencjonalnie wywołany przez Białoruś jako reakcja Łukaszenki na politykę sankcyjną UE. Działania podejmowane przez Białoruś zostały wyraźnie zapowiedziane przez Aleksandra Łukaszenkę po nałożeniu na Białoruś kolejnej rundy sankcji pod koniec czerwca. Otwarcie stwierdził on wówczas, że w ramach retorsji Białoruś przestanie chronić granice z UE.

W porozumieniu z Litwą i Łotwą uznajemy również, że celem sztucznie wywołanego przez Mińsk kryzysu jest stworzenie wewnętrznych podziałów w UE, destabilizacja, testowanie jedności Zachodu oraz odporności na działania hybrydowe. W ramach realizowanych przez Białoruś działań hybrydowych istotną rolę odgrywają przy tym działania o charakterze dezinformacyjnym. Aby wygenerować presję na Unię, Białoruś prowadzi akcję zachęcania obywateli państw Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do przyjazdu na Białoruś, kusząc ich obietnicą w miarę bezproblemowego przedostania się z Białorusi do krajów Europy Zachodniej. Białoruś zabiega także intensywnie o otwarcie nowych połączeń lotniczych do Mińska z krajów Afryki Północnej, Bliskiego Wschodu i Azji. Stąd też w ramach skoordynowanego stanowiska z Litwą i Łotwą będziemy zabiegać o wsparcie przez instytucje UE i państwa członkowskie naszych wysiłków dyplomatycznych w krajach pochodzenia i transferu migrantów w wymienionych wyżej regionach na rzecz powstrzymania ich napływu na Białoruś w celu nielegalnego przekroczenia wschodniej

granicy UE. Mamy także nadzieję na szybkie przyjęcie piątej rundy sankcji w odpowiedzi na hybrydowe działania reżimu białoruskiego.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi.

Otwieram teraz dyskusję w tym punkcie. Bardzo proszę, pan poseł Protasiewicz.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Mam trzy pytania do pana ministra. Pierwsze pytanie, może bardzo techniczne, ale akurat w tym momencie może nie dosłyszałem – dokładnie kiedy planowany jest szczyt Partnerstwa Wschodniego i gdzie?

Drugie pytanie, jeżeli mamy, że tak powiem, podział tych sześciu państw na dwie kategorie: na te, które podpisały umowę stowarzyszeniową... Powiedzmy – na trzy. Białoruś, która jest niezapraszana na szczyty czy zawiesiła swoją aktywność. Jakie są w ocenie pana ministra intencje, jaki jest status, jakie są intencje władz Azerbejdżanu i Armenii? To jest pytanie dotyczące Partnerstwa Wschodniego.

Teraz dotyczące Białorusi. Ponieważ do Sejmu wpływa w trybie pilnym ustawa o budowie muru na granicy polsko-białoruskiej, to czy panu ministrowi jest cokolwiek wiadomo o podobnych planach Litwy i Łotwy i czy pan minister wie, jaki, że tak powiem, kształt fizyczny miałby ten mur przybrać? Czy byłby metalowy, ale ażurowy, jaki jest na przykład wokół enklaw hiszpańskich w Maroku, czy też betonowy, taki jak jest zbudowany chociażby w Stanach? To po pierwsze. Po drugie, czy w tej sprawie jest nawiązana współpraca z Frontexem. W sprawie muru konkretnie.

Dziękuję bardzo.

I ewentualnie dodatkowe pytanie: jaka to jest piąta kategoria sankcji, czyli czego jeszcze można się ewentualnie spodziewać ze strony UE w stosunku do Białorusi? Piąta tura sankcji, o której pan wspomniał.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Panie ministrze, sekundę. Jeszcze pan poseł Rosati prosił o zabranie głosu. To już razem. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Dariusz Rosati (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie ministrze, problem z Białorusią oczywiście ma źródła wielorakie, ale jednym ze źródeł jest z całą pewnością inspirowany przez Łukaszenkę napływ migrantów z Bliskiego Wschodu na terytorium Białorusi z zamiarem przerzucania ich do UE. Chciałem zapytać, jakie działania podejmuje polski rząd, aby zlikwidować ten problem u źródła. Bo przecież mamy do czynienia ze zorganizowaną akcją promocyjną, organizowaną przez służby białoruskie, która polega na zachęcaniu obywateli Syrii, Iraku i krajów sąsiednich do tego, aby kupowali bilety lotnicze na Białoruś. Towarzyszy temu oczywiście obietnica przerzucenia do UE. Z tego co słyszałem, to właściwie jedynym działaniem, jakie rząd czy dyplomacja podjęli, jest zawieszenie na stronie internetowej Ambasady Polskiej chyba w Iraku czy w Syrii – pan mnie poprawi – komunikatu, że tego typu działania polegają na oszustwie i że odradza się obywatelom tych krajów korzystanie z tego typu ofert turystycznych. To jest oczywiście moim zdaniem całkowicie niewystarczające działanie. Czy MSZ rozważa możliwość szerokiej akcji informacyjnej w mediach tamtych krajów, ale także w mediach społecznościowych, która by uświadomiła wszystkim potencjalnym kandydatom, że tego typu działania oznaczają ryzyko utraty pieniędzy i oczywiście brak możliwości wjazdu na terytorium UE. Czy polskie służby podjęły działania tam, na miejscu, żeby w sposób zorganizowany przeciwdziałać propagandzie białoruskiej, która zachęca do wycieczek do Europy? Krótko mówiąc, czy polski rząd w ogóle jest obecny tam gdzieś, razem z sojusznikami, chcę powiedzieć, bo przecież możemy tu wykorzystać i informacje wywiadowcze naszych sojuszników i także służby dyplomatyczne innych państw. Ja o niczym nie wiem. Może pan nas poinformuje o tym, co tam się dzieje i jakie podjęto działania, żeby uciąć ten

napływ niepożądanych migrantów w większości – nie uchodźców, ale migrantów, bo oni przecież kupują bilety po kilka tysięcy dolarów, więc ogromna większość z nich, przypuszczam, to nie są osoby, które w jakikolwiek sposób są zagrożone – żeby po prostu ten cały strumień niepożądanych migrantów zatrzymać.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Bardzo proszę, panie ministrze, teraz o udzielenie odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Odpowiadając na pierwsze pytanie pana posła Protasiewicza, 15 grudnia w formie fizycznej jest planowany szczyt Partnerstwa Wschodniego. Oczywiście, jak pan poseł sugeruje, to nie do końca jest ta data, która miała być, bo ze względu na pandemię była zmieniana, ale na ten moment mamy taki plan.

Co do pozostałym pytań, *in gremio* może. Co do muru, to odsyłam do właściwej komisji. Z tego co wiemy, pan poseł też sugerował, dzisiaj trwają czy będą trwałe prace na komisji na ten temat, więc proponuję tam zgłosić te pytania. To nie jest projekt – zwracam uwagę – przygotowany przez MSZ.

Co do pozostałych pytań, które się pojawiały, to zwracam uwagę, że to chyba nie do końca jest związane z punktem, o którym w tej chwili formalnie rozmawiamy, bo nie ma to związku z naszym wystąpieniem na forum Rady ds. Zagranicznych. W związku z tym pytanie do pana przewodniczącego, czy mam zacząć odpowiadać i zaczynamy dyskusję na temat sytuacji na granicy polsko-białoruskiej, czy procedujemy ten punkt w tym zakresie, o którym mówiłem?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi.

Jeszcze pan poseł chce uzupełnić?

Poseł Dariusz Rosati (KO):

To ja po prostu dopytam, czy rząd polski przewiduje, wykorzystując posiedzenie Rady UE, zwrócenie się do naszych partnerów europejskich i ewentualnie także poza tym forum do sojuszników po to, by rozpocząć zorganizowane i skoordynowane działania, tak jak powiedziałem, w krajach Bliskiego Wschodu, żeby uciąć u źródła napływ migrantów na Białoruś. Może w tym kontekście pan minister będzie w stanie mi odpowiedzieć.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję.

Dobrze, to możemy w takim razie. To odpowiem tak: panie pośle, proponuję wykazać większą aktywność, większe zainteresowanie tematem, spojrzeć na informacje, które regularnie w różnych mediach się pojawiają, o różnych formatach, w których prowadzimy rozmowy z naszymi partnerami zagranicznymi z tych krajów, o których wspomniałem, że z nich pochodzą imigranci. To są rozmowy bilateralne, to są rozmowy multilateralne, to są rozmowy w formie skoordynowanej akcji przedstawicielstw UE w tych krajach, to są indywidualne wystąpienia polskich placówek. To było również przedmiotem rozmów na przykład czy ministra spraw zagranicznych, czy pana prezydenta z partnerami z tych krajów w trakcie ostatnich wizyt. Od kilku tygodni ta akcja jest bardzo szeroko prowadzona. To po pierwsze.

Po drugie, jest bardzo szeroko prowadzona akcja informacyjna polskich placówek. To nie jest ten jeden komunikat, o którym pan wspomniał. Zwracam uwagę na to, że media społecznościowe to mimo wszystko nie jest podstawowe źródło informacji. Proponuję zerknąć na aktywność medialną naszych przedstawicieli w tych krajach, to wtedy zobaczy pan, że to nie jest tak, jak pan powiedział, że mamy tylko jeden komunikat.

Po trzecie wreszcie, tego typu akcje prowadzone są zawsze we współpracy z państwami członkowskimi UE, Paktu Północnoatlantyckiego i to, co pan sugerował à propos koniecz-

ności podjęcia współpracy czy to z Paktem Północnoatlantyckim, na przykład w zakresie wymiany informacji niejawnych, to zapewniam, że ta współpraca trwa od początku tego kryzysu, także – o czym była mowa w innym pytaniu – z agencją Frontex.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi.

Jeszcze pani przewodnicząca Pomaska, bardzo proszę.

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Cieszę się, że pan minister po zdaniu „proszę sobie zobaczyć, co jest w mediach” dodał jednak parę słów, ale chciałabym zwrócić uwagę, że Komisja jest od tego, żeby wymieniać się informacjami, i kiedy posłowie pytają w dobrej wierze, w celu rozwiązania też pewnych problemów, prosiłabym, żeby tego typu sformułowań „proszę sobie zobaczyć w mediach” nie używać. To po pierwsze. Po drugie, w związku z tym chciałam też prosić pana ministra o przygotowanie odpowiedzi na pytania pana posła Rosatiego na piśmie.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję pani przewodniczącej.

Czy jeszcze ktoś z państwa posłów w tym punkcie chciałby zabrać głos? Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń.

Wobec tego, czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości tej informacji, którą pan minister przedstawił? Nie ma. Stwierdzam, że **Komisja w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się 18 października 2021 r.**

Na tym zamykam rozpatrywanie tego punktu porządku dziennego.

Przechodzimy do punktu drugiego, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Droga do zdrowej planety dla wszystkich. Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby (COM(2021) 400 – wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd w tym punkcie reprezentuje podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pan Adam Guibourgé-Czetwertyński. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o ten komunikat Komisji, to jego nadrzędnym celem jest lepsze zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody, gleby i także tym, które jemy w produktach konsumenckich. Generalnie rząd podziela stanowisko Komisji, jeśli chodzi o pilność i znaczenie działań zmierzających właśnie do ograniczenia tych zanieczyszczeń, i popieramy większość działań wskazanych w planie przez Komisję. Ale pozwólcie, że odniosę się trochę bardziej precyzyjnie do poszczególnych elementów tego planu. Jednym z kluczowych wyzwań z naszej perspektywy, biorąc pod uwagę zapowiedzi nowych celów na poziomie unijnym, jest to, żebyśmy się upewnili, podejmując działania na poziomie unijnym, że mamy wszystkie odpowiednie narzędzia do ich osiągnięcia. Zbadanie realności, dostęp do odpowiednich środków i rozwiązań legislacyjnych umożliwiających osiągnięcie tych celów jest dla nas kluczowe. Oczywiście wskazane tu inicjatywy dążą do poprawy jakości życia mieszkańców UE, więc są pod tym kątem bardzo spójne z polityką, którą prowadzimy w tym wymiarze.

Teraz odnosząc się do konkretnych elementów tego planu, po pierwsze, w zakresie jakości powietrza, jak Komisja wie, to jest też kluczowy priorytet naszych działań, bardzo duże wyzwanie w Polsce. Z tego powodu też wdrażamy takie programy jak „Czyste powietrze” czy „Stop smog”, które wspierają naszych obywateli, wymianę źródeł ciepła,

termomodernizację budynków i bardzo się cieszę, że już według danych, które widzimy w ostatnich latach, widać wyraźną poprawę jakości powietrza w Polsce. Nadal jest bardzo dużo do zrobienia i te wysiłki będą kontynuowane. Dlatego też usprawniamy program „Czyste powietrze”, dołączając kolejne elementy, rozszerzając sieć dystrybucji tego programu poprzez zaangażowanie władz lokalnych i banków, na przykład ostatnio, żeby właśnie zwiększyć zasięgi tego programu.

Kolejny element, który się znajduje w tym planie, dotyczy redukcji sprzedaży środków przeciwdrobnoustrojowych i pestycydów. Generalnie kierunek słuszny, tylko pewnie wyznaczenie jednolitego celu dla wszystkich państw członkowskich nie jest najbardziej odpowiednim podejściem do tego. Powinniśmy raczej wziąć pod uwagę różnice, na przykład jeśli chodzi o gatunki, które są hodowane w jednych państwach członkowskich, czy inne lokalne uwarunkowania, które wpływają na wykorzystanie tych środków, tak żeby dążyć do tego, żeby w jak najmniejszym stopniu wykorzystywać te środki w produkcji spożywczej.

Jeżeli chodzi o hałas i glebę, to generalnie proponowane tu rozwiązania też są bardzo spójne z działaniami, które podejmujemy w Polsce. Nie mamy tutaj większych zastrzeżeń. Podobnie jest w przypadku kwestii wodnych. Tu też wyzwania są w Polsce są nadal istotne. Bardzo też słuszny kierunek podkreślany przez Komisję w tym komunikacie, to jest kwestia poprawy efektywności energetycznej gospodarki. To się też wpisuje w politykę, którą prowadzimy, zarówno jeżeli chodzi o poprawę jakości powietrza, jak i o osiągnięcie naszych celów klimatycznych, transformację, modernizację naszej gospodarki.

W kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym też jest kilka ważnych propozycji ze strony Komisji. Bardzo istotne jest, żeby Unia posiadała dobrze funkcjonujący system recyklingu i rynek wysokiej jakości surowców wtórnych, dlatego popieramy wskazane tutaj kierunki. Należy oczywiście w miarę możliwości przeciwdziałać eksportowi odpadów i wzmocnić recykling wewnątrz Unii, w szczególności dla tych odpadów najbardziej niebezpiecznych. Unia powinna dążyć do przejmowania odpowiedzialności za swoje odpady. To jest dla nas rzecz naturalna.

Ostatni element w tym komunikacie to jest kwestia danych. Apelowalibyśmy tu pewnie o ograniczenie dodatkowych obciążeń administracyjnych i o maksymalne wykorzystanie istniejących już zbiorów danych, a nie kreowanie kolejnych obowiązków.

Zatem, tak jak powiedziałem na wstępie, generalnie pozytywnie oceniamy wysiłki wskazane przez Komisję w tym komunikacie jako spójne z działaniami podejmowanymi w kraju.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawienie informacji.

Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Arkadiusz Iwaniak. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Arkadiusz Iwaniak (Lewica):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, tak jak pan minister powiedział, faktycznie w tym podejściu rządu widać założenie i zgodę co do tego komunikatu. Sam komunikat nie jest co prawda aktem prawnym, ale jest próbą zebrania czy też połączenia, uzupełnienia wielu dokumentów, które towarzyszą europejskiej strategii Zielonego Ładu, co cieszy. Ten komunikat pokazuje nową wizję i nowe spojrzenie, jeśli chodzi o Unię, zmierzające do stopniowego eliminowania emisji zanieczyszczeń w powietrzu, w wodzie i w glebie. Zakłada również, że do 2050 r. poziom zanieczyszczenia powinien osiągnąć poziom, który nie będzie zagrażał naszemu zdrowiu. W tym komunikacie również poza zdrowiem planety jako takim zwraca się dość mocno uwagę na to, jak te zanieczyszczenia wpływają na poziom zdrowia nasz, ale również całego ekosystemu przyrodniczego.

W tym komunikacie również, w sposób dość mocno uwypuklony, pokazana jest ponadgraniczna konieczność podejścia do tego problemu przenoszenia zanieczyszczeń, a więc kluczowe wydają się rozmowy o charakterze bardziej globalnym, nie tylko w ramach samej UE. W tym komunikacie wskazanych jest również sześć celów, które mają być

zrealizowane do 2030 r., ale również jako załącznik stanowią wykaz zadań. Założenie jest takie, że te działania zostaną wykonane do 2024 r. W ramach tego komunikatu będą bardziej rygorystyczne wymogi dotyczące kontroli realizacji nie tylko celów, ale również zamierzeń, które są w załączniku. Tak jak powiedziałem, ten komunikat nie jest ostatecznym aktem prawnym, ale Komisja zapowiada, że chociażby dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości czy też oczyszczania ścieków komunalnych, czy też ochrony wód podziemnych będą poddane analizie i będą ponownie procedowane, tak żeby tutaj zwrócić w sposób szczególny uwagę również na te problemy.

Co warto podkreślić, rok 2050 – jest takie założenie – będzie rokiem, w którym to wszystko ma się zrealizować. Dokument o tyle istotny, że w sposób szczególny – jeszcze raz chciałem to podkreślić – zwraca uwagę na to, że musimy zadbać o naszą planetę, bo te wszystkie zanieczyszczenia oddziałują na nasze zdrowie i to jest wielokrotnie podnoszone. Co cieszy, poza tą jedną uwagą, którą podniósł pan minister w swoim wystąpieniu, jest pełna zgoda polskiego rządu, żeby to realizować.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi za przedstawione sprawozdanie.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę państwa posłów o zgłaszanie się do dyskusji. Nie widzę zgłoszeń.

Czy jest zatem sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu, o którym mówili szeroko i pan minister, i pan poseł? Nie widzę, nie słyszę. Wobec powyższego stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2021) 400 – wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.**

Na tym zamykam rozpatrywanie punktu drugiego.

Przechodzimy do punktu trzeciego, czyli informacji o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w UE COM(2021) 564, 567, 571; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2021) 537, 545, 546, 548, 584; w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2021) 544, 573, 575, C(2021) 6607, JOIN(2021) 24.

Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów.**

Na tym zamykam rozpatrywanie powyższego punktu.

Punkt czwarty. Przystępujemy do spraw bieżących. Kolejne posiedzenie Komisji odbędzie się 15 października, czyli w piątek, o godz. 11:00. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę, nie słyszę. Na tym zamykam rozpatrywanie punktu czwartego.

Informuję, że porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję wszystkim za udział.